

העדה

העדה
אלקי אביך
ועבדהו

גליון מיוחד לבחורי חמד • ערוכים מתוך משנתו של כ"ק מרן רבינו שליט"א

גליון קעה - פרשת בהר - שנת תשפ"ד

גליון מיוחד
לל"ג בעומר

פטרון מערכת דעהו:

נתנדב לע"נ הרה"ח זאב ב"ר משה ע"ה
וזו' האה"ח מרת פעריל ב"ר טובי' ע"ה

מסילת המועד

שיעורי השקפה ומוסר בדרך החסידות

יכול לפטור העולם אדוננו בר יוחאי:

רבי שמעון
זעט אין יעדן איד
א מדרגה פון א 'צדיק'
עמוד ה'

משנת החסידות

ל"ג בעומר

ביאורים ויסודות מורחבים בתורת מרן הבעש"ט ותלמידיו זיע"א

• בתוך המאמר:

- התעוררות י"ג מידות של רחמים ביום ל"ג בעומר
- ביום הזה מאיר הארה מחג השבועות זמן מתן תורתנו
- מגודל רחמנותו של הקב"ה נתן לנו את התורה
- נחיצות מדת הבטחון בפרט לעוסקים בסודות התורה
- ע"י המשכת רחמים פורצים כל גדרי הטבע
- שמחת הילולא דרשב"י פורצת כל הגבולים

שערי רחמים בהילולא דבר יוחאי: המשכת רחמי שמים בכה אורו של רשב"י

סיכום ותמצית:

א. כדי להבין מדוע ל"ג בעומר הוא יום של שמחה והמתקת הדינים, מקדים לדעת שמדרגת הנהגת הבריאה של מעשה בראשית היא רק מצד ז' ספירות הבנין, אך ישנה הנהגה עליונה יותר של י"ג מידות של רחמים, והם שפתחו פתח ליצירת האדם. שהוא תכלית הבריאה.

הם מקור יצירת האדם תכלית הבריאה

כי הרי כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל האדם, כי הוא הוא התכלית והמכוון בכל היצור, ואיתא בזה"ק (ח"ג סט): שבריאת האדם היתה רק בכה י"ג מידות הרחמים של השי"ת, כי לפני הבריאה נמלך השי"ת כביכול בתורה אם לברוא את האדם, וטענה אז התורה להקב"ה, שאי אפשר לברוא בריה כזו, שהרי 'עתידי הוא למחטי קמך', וא"כ איך יוכל האדם ועמו כל העולם כולו להתקיים. והשיב לה השי"ת, וכי למגנא (בחינם) אתקרינא רחום וחנון, כלומר, וכי לחינם נתכנתי 'חנון ורחום', כי אכן לצורך זה נבראו הי"ג מידות של רחמים, שתכליתן לעורר רחמים וחסדים על מי שחטא כאשר הוא מתחרט ועושה תשובה ורוצה לשוב ולהתקרב אליו יתברך בכל לבבו ונפשו. עכ"פ מבואר שכל עצם יצירת האדם לא היתה יכולה להיות כי אם ע"י התגלות מידות הרחמים. ומאחר שהאדם הוא הכוונה התכליתית של כל הבריאה, הרי שהי"ג מידות של רחמים הן גם המקור ליצירת כל העולמות.

אמנם כאמור, הגם שהי"ג מידות הן הן השורש והמקור לכל היצירה, מכל מקום לא נתגלו בפירוש בבריאת העולם, כי דרגת מעשה בראשית הוא רק ע"פ מדרגת שבע הספירות הנגלות, ואילו מדרגת הי"ג מידות היא למעלה מעצם הבריאה, ואינן יכולות להתגלות בה, רק בסדר הנהגה של 'תורה', וכפי שיבואר להלן.

ב.

נתינת התורה לעם ישראל - מגודל רחמנותו של השי"ת

נתינת התורה היתה עם גילוי של י"ג מידות של רחמים

כי הנה מצינו שבמעמד הנבחר בו ניתנה לנו תורת אמת, הופיע הקב"ה בהדרגה כ'זקן מלא רחמים' (מכילתא פר' יתרו). ועומק הכוונה בזה הוא לומר, שמתן תורה היה מתוך התגלות הי"ג מידות של רחמים, וזהו גילוי נורא ונשגב למעלה מעלה מהתגלות של מעשה בראשית, שהיתה רק ע"פ מדרגת ז' המידות.

א

יצירת האדם ע"י התגלות מדת הרחמים

ל"ג בעומר - יום שמחה והמתקת הדינים

ל"ג בעומר - יומא דהילולא של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, הוא זמן של התעוררות רחמים והמתקת הדינים כנודע, וכמבואר בכתבי האריז"ל (ויובאו דבריו ז"ל להלן בעז"ה), וכן ידוע שביום זה מתעוררת שמחה יתרה ועצומה מגילוי אור הנפלא של רבי שמעון בר יוחאי. ונבוא בזה לבאר קצת ענין התעוררות רחמים אלו וגודל שמחת היום, ואיך כל זה מקושר למדרגת רבי שמעון בר יוחאי, וכן לסגולת יום הזה של התגלות ריזן דאורייתא. והשייכות למה שמבואר בספרים הק' שיום ל"ג בעומר הוא הכנה לחג השבועות, וביום הילולא דרשב"י יש כבר הארה מזמן מתן תורתנו. וכל זה צריך הבנה וביאור.

מדרגת מעשה בראשית - ז' ספירות הבנין

ויתבאר הדבר, בהקדם, דהנה הקב"ה ברא את העולם בשבעת ימי בראשית, ונודע שפנימיות ענין שבעה ימים אלו הוא התגלות שבע מידות העליונות חג"ת נה"ם (-חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות), והיינו שבריאת העולמות היתה בכה שבע ספירות הללו, שהם יסוד העמדת כל הבריאה. וכנגד שבע מידות האלו באים גם כן מ"ט ימי העומר שהם 'שבע שבתות תמימות', כי מספר מ"ט הם ז' פעמים ז', ונמצא שימי הספירה הם במדרגת שבע הספירות - שבעת ימי מעשה בראשית.

למעלה מזה הן הי"ג מידות של רחמים

אמנם למעלה ממדרגות המידות הללו המשתייכות לעצם הבריאה, ישנה דרגה אחרת וגבוהה של מידות עליונות, שהן הי"ג מידות של רחמים שגילה השי"ת למשה בהר סיני, שמקורן למעלה מעלה ממדרגת שבע הספירות של ימי בראשית, והן נחשבות כמו השורש והראשית לכל הבריאה, כי עליהם הושתתה כל יצירת העולמות, וכמו שיתבאר לפנינו.

ב. הנהגה זו לא נתגלתה בפועל עד מתן תורה, ובפרט בנתינת הלוחות השניות, ששם היה גילוי י"ג מידות של רחמים ממש, כי התורה האלוקית והמרומת ניתנה לישראל רק מצד חמלת הבורא עליהם, ודבר זה אינו מובן כלל בשכל האנושי. ואכן כמו שמידות הרחמים הן בלי גבול, כך גם התורה היא 'רחבה מני ים', בעוד שמעשה בראשית הם במדה וגבול קבועים תמיד.

ג. מידות הרחמים מתגלגלן ביותר בחלק הפנימי שבתורה, כי מסירת רזין דאורייתא היא כמו האב המגלה מסתורין שלו לבנו החביב, מתוך רחמי האב הבלתי גבוליים כלל. ואכן חלק הסוד שבתורה הוא זה שניכר בו בפרט היותו בבחי' בלי גבול ממש. על כן ביום הלילא דרשב"י שמסוגל לגילוי סודות התורה יש בו השפעת רחמים עליונים, וזהו השייכות שמצינו בעת הסתלקות רשב"י לבחי' יום הכיפורים - 'והוא חסד עייל לקודש הקדשים', שבוים הכיפורים ניתנה ה"ג מידות של רחמים.

כי מדרגת התורה - שהיא גבוהה הרבה ממדרגת העולמות הנבראים - בענין ה"ג מידות של רחמים, ואכן התורה נקראת בפי חז"ל 'רחמנא', וכן נודע (קדושת לוי פר' כי תשא בשם המגיד ממעוררש זי"ע) שה"ג מידות שהתורה נדרשת בהן מכוונות לעומת ה"ג מידות של רחמים, הרי שעצם התורה קשורה ודבוקה במידות הנעלות האלו. ודבר זה נראה גם בסדר נתינת הלוחות השניות ביום הכיפורים, שבאה ביחד עם התגלות מפורשת י"ג מידות של רחמים, ובכדי לכפר על חטא העגל נצרכו לפרשם בהדיא.

התורה ניתנה לישראל בחמלת הבורא עליהם

וההסבר הפשוט במה שהתורה קשורה למדת הרחמים, הוא מפני שנתנת התורה לישראל באה רק מחמלתו היתרה של אבינו אב הרחמן שחמל עלינו והנחיל לנו את תורתו, שהיא ה'שעשועים' שלו, והוא יתברך כביכול משתעשע עמה בכל יום (ע"פ משלי ח, ל), ומרוב רחמנותו יתברך אשר אין לה חקר וסוף, זיכה אותנו בקיום תורה ומצוות.

כי הרי עצם דרגת התורה היא רמה ונישאה מכל העולמות, שהרי היא חמלתו העליונה ית' שלא נתגלתה בכריאת העולם, ונמצא שמדרגתה היא גבוהה הרבה ממה שיכול להיות מושג בעולם הנברא, וא"כ איך יוכלו נבראים שפלים קרוצי חומר להבין ולהשכיל בחכמה האלוקית הנפלאה הלזו. ובהכרח שאין זה אלא מרוב רחמיו וחסדיו העליונים, שריחם השי"ת על עמו הנבחר ונתן להם את התורה בדרך 'מתנה' שהיא למעלה מהשכל והסברא.

וכן נמצא בכברות קריאת שמע של שחזית, שאחר האריכות הגדולה בענין מעשה בראשית, ומגודל מעלת המלאכים העליונים ושרפי מעלה המקדישים ליוצרים באימה ויראה, קבעו חז"ל את ברכת 'אהבה רבה', ותיארו בה את קבלת התורה בלשון 'אהבה רבה אהבתנו ה' אליקינו, חמלה גדולה יותר חמלת עלינו, כי אכן בנתינת התורה, שהיא מדרגה עליונה יותר ממעשה בראשית, באה לידי ביטוי עצום החמלה והרחמנות של הקב"ה עלינו. עכ"פ נמצא שבאותה השעה שנתן לנו את תורתו באהבה, גילה ג"כ את מידות הרחמים העליונים, שמכוחם השפיע לנו את אור התורה והמצוות.

מידות הרחמים הן בלי גבול

והנה אחד ההבדלים העיקריים שבין דרגת ז' המידות שבהן נברא העולם לבין י"ג מידות הרחמים, הוא בכך ש"ג מידות של רחמים, אע"פ שגם הם מכונים בשם 'מידות' שהוא מלשון מדה וגבול, בכל זאת הן למעלה מן הגבול, והיינו שרחמנותו של השי"ת המופיעה במידות אלו היא בלי גבול וסוף כלל, וכלשון קדשו של רש"י ז"ל (שמות לג, יט) 'רחמי אינם כלים'. אמנם שאר המידות העליונות, החסד והגבורה וכו', יש להן גבול ומדה.

[והעומק בזה הוא, כי י"ג מידות הרחמים מתייחסים להבורא ב"ה בעצמו, וכביכול שהן הן מידותיו העצמיות, ומאחר שמהותו ועצמותו ית' הוא בבחי' אין סוף ואין תכלית - כמו כן גם מידותיו הן כפי ערכו, וממילא הן ג"כ בבחי' אין סוף וגבול].

מעשה בראשית הוא במדה וגבול, אך התורה היא 'רחבה מני ים'

וחילוק זה שבין בחי' גבול לבחי' למעלה מן הגבול, הוא הוא ההבדל שבין שתי המדרגות הנ"ל 'מעשה בראשית' ודרגת ד'תורה'. שהרי לבריאה עצמה, שיסודה היא דרגת שבעת המידות, יש גבול ותכלית, וכמ"ש (תהלים קיט, צו) 'לכל תכלה ראיתי קץ', וכמו כן בשבע השבועות של הספירה המכוונות למידות האלו, הן ימי 'ספירת העומר', שתיבת 'עומר' היא מין מידה והגבלה, כאמור (שמות טז, יח) 'וימרו בעומר'. משא"כ על התורה שנוסדה על י"ג מידות הרחמים, ממשך הפסוק הנ"ל ואומר 'רחבה מצותך מאד', וכן נאמר בה שהיא 'ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים' (איוב יא, ט), וכלומר שאין לתורה קץ וסוף, והיא מתרחבת ומתפשטת בלי גבול כלל. וכמו כן יום מתן תורתנו הוא ביום החמישי, שהוא למעלה מן הגבול של ז' המידות (ואכ"מ ביאורו), כי כאמור מידות הרחמים והתורה שניתנה בהן, הולכות ומתפשטות עד אין קץ, כטעם 'רחמי אינם כלים'.

ג.

התעוררות הרחמים בהילולא דרשב"י - גילוי פנימיות התורה

מידות הרחמים מתגלגלן ביותר בחלק הפנימי שבתורה

והנה ע"פ כל הדברים האלה נוכל להבין במקצת את ענין גודל התעוררות הרחמים השורים עלינו ביום הגדול ל"ג בעומר, הילולא רבא דרבי שמעון בר יוחאי. כי אם בחלק הנגלה שבתורה מתגלים ומופיעים רחמיו העליונים של השי"ת כנ"ל, כי כאמור לא היתה אפשרות שתוכל התורה לירד ממקורה העליון בשמי מעל עד לעולם הזה הנמוך והשפל לולא גודל רחמנותו ית' על עמו ישראל, הנה ביתר מכך לאין ערוך היא התגלות הרחמים ב'פנימיות' התורה,

שבה מתגלים הרחמים האלו ביותר ויותר, כי התגלות חלק הסוד שבתורה הוא מתוך רחמים רבים מיוחדים שהינם בלי גבול ממש, בבחי' 'חמלה גדולה ויתרה'.

התגלות רזין דאורייתא - כמו קשר אב וכן

ועומק הדבר הוא, כי בחלק של נגלות התורה לא מתגלה כ"כ החיבור והאהבה בינינו להקב"ה אשר כאב את בן ירצה, כי הם מה שצונו הבורא יתברך לשמור ולעשות, האסור והמוותר וכו', וזה שייך גם מצד בחי' מלך, שהרי כל מלך ומושל מצוה לעמו כיצד להתנהג. אמנם החלק הפנימי שבתורה, שהוא 'סודות התורה', שייך לקשר שבין אב לבנו, שהרי אין דרך המלך לגלות מסתורין שלו להמון העם, ורק האב דרכו לגלות סודותיו לבנו האהוב והחביב, ונמצא שכשהקב"ה מגלה רזין דאורייתא לישראל, הרי זה בא רק מכה מה שהקב"ה נחשב להם ל'אב רחמן', והמה לו לבנים, ויחס זה הוא הנקרא 'רחמנות', שהרי מידת האב לרחם על בנו, וכטעם 'רחם אב על בנים', ונמצא שההתגלות של סודות התורה היא הופעה גדולה של רחמי השי"ת החומל ומרחם על עמו ישראל כרחמי האב על הבן.

חלק הסוד שבתורה הוא בבחי' בלי גבול ממש

וכן הדבר לענין מה שאמרנו שהתורה היא בבחי' בלי גבול מפני שיסודותיה הם י"ג מידות אלו, הנה כפי כמה שנגלות התורה אין להם סוף וגבול, הנה ברבו יתרה לאין שיעור כלל הוא בפנימיות התורה, שלחכמה זו ממש אין קץ ותכלית כלל, וכל מה שמחדשים בה היא מתפשטת ומתרחבת ביותר ויותר עד אין חקר. ונמצא שחלק הפנימיות שבתורה שייך בעיקר לדרגת י"ג מידות הרחמים שהם בלי גבול וסוף, ובכוחם ניתנה התורה.

יום הילולא דרשב"י מסוגל לגילוי סודות התורה ולהשפעת רחמים

היוצא מכל זה, שענין גילוי ה"ג מידות של רחמים בנתינת התורה, הנה הוא ביותר בחלק הסוד שבתורה. ועל כן ביום שמחת רבי שמעון בר יוחאי, שזכה להיות המקור והצינור העיקרי לגילוי פנימיות התורה בעולם, וגם שמצד עצם מהות היום מסוגל יום זה מאד להתגלות רזין דאורייתא, וכמו שמצינו בזה"ק באידרא זוטא שרשב"י גילה ביום הזה מה שלא גילה בכל משך ימי חייו, ונמצא שנפתחו אז מקורי רחמים אשר לא היו מימות עולם. הנה לבן מתעוררים ביום הזה רחמים רבים מ"ג מידות של רחמים, להתגלות על ישראל ולהשפיע להם תורת חיים ממקור הרחמים העליונים, ולהמתיק מהם כל הדינים והגבורות.

בל"ג בעומר יש הארה מזמן מתן תורתנו

ובזה יבואר היטב ג"כ מה שביים ל"ג בעומר כבר יש הארה מהג השבועות, זמן מתן תורתנו. כי כאמור עיקר מדרגת התורה ותכלית שלימותה היא דרגת סודות התורה, והיא המתגלה ביום הילולא דרשב"י, [אלא שלעת עתה קודם התיקון השלם אין לנו דרגה זו בשלימות, ולא זכינו אלא לטעום קצת מנועם זיוה והדרה]. וכמו כן התעוררות הרחמים שביים הזה הוא כדרך התגלות 'זקן מלא רחמים' שבמעמד הנבחר ביום הקהל, שניתנה לנו התורה בהתגלות מידות הרחמים העליונים, שכאמור מאירות בתוקף גדול ביום הזה של גילוי רזין דאורייתא.

קשר המשכת הרחמים של רשב"י להתגלות י"ג מידות הרחמים ביוה"כ"פ

וכפי המבואר לעיל, הנה גילוי רחמים אלו של מתן תורה, המופיעים בחוק רב ביום ל"ג בעומר, מקושר ליום הכיפורים, שבו ניתנו לוחות האחרונות ביחד עם התגלות י"ג מידות של רחמים. ואכן מצינו קשר בין הסתלקות רשב"י לבין יום הכיפורים, כי המאמר האחרון של רבי שמעון בר יוחאי קודם הסתלקותו היה בענין כניסת הכהן גדול לקודש הקדשים, וכמבואר שם באידרא זוטא (ח"ג רצו): שדבריו האחרונים היו 'והוא חסד עייל לקודש הקדשים, דכתיב כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם', ואמר שם רבי אבא, 'לא סיים בוצינא קדישא למימר חיים עד דאשתכחו מילוי', הרי שסיום דבריו של רשב"י היו בענין ביאת הכהן גדול לקודש הקדשים ביום הכיפורים, שכניסתו לשם היתה כדי לעורר רחמים רבים על כנסת ישראל. וחסד ורחמים אלו מתעוררים ג"כ ביומא דהילוליה בכל שנה ושנה.⁽⁸⁾

ד.

סגולת יום ל"ג בעומר - קנין הבטחון הנצרך להשגת התורה

בל"ג בעומר מאיר שם 'אכדטם' שהוא המתקת דיני אלקים'

הדרן למה שלמדנו לעיל שיום ל"ג בעומר מסוגל להתעוררות רחמים והמתקת הדינים. הנה יסוד הדברים הוא מה שביאר האריז"ל (שעה"כ פסח דרוש י"ב) בענין יום ל"ג בעומר, ותוכן דבריו ז"ל הוא, שסוד יום הזה הוא השם הק' 'אכדט'ם', שאותיותיו הם האותיות הקודמות של השם 'אלקים'. והיינו שכאשר נבוא להחליף

א. ויש לרמז ענין התעוררות הרחמים שביים הנורא הזה, בשמו ל"ג בעומר, וכפי שיתבאר להלן בשם האריז"ל הוא בבחי' שם קדוש הנקרא 'אם ג"ל', היוצא מענין הג'ל' שהעמיד יעקב ללבן, עיי"ש. והנה תיבת 'גל' שייך לענין המשכת הרחמים, וכלשון שמצינו בחז"ל (ברכות ז.) שבירך רבי ישמעאל בן אלישע את הקב"ה כביכול ואמר לו 'יהי רצון מלפניך

הרחמים והשמחה ביום ל"ג בעומר פורצים כל מחיצה וחומה

מדת הרחמים מתגברת על מחיצות וגדרים

נקודה נוספת ישנה בענין מעלת מידות הרחמים האלו המתפשטות בלי גבול - המקושרות ליום ל"ג בעומר, והיא, שיש בכח הרחמים הנשגבים של ה'ברית שלוש עשרה' לבקע ולשבר מחיצות גבוהות ורמות, שלא היו יכולים להישבר בלעדיו. והיינו שלפעמים ישנן חומות וגדרים חזקים, והם החוקים הקבועים של הבריאה שאי אפשר לדלג עליהן בדרך כלל, ורק מצד התעוררות רחמים האלו הם נשברים ונופלים.

התגלות 'פרשת בלעם' ע"י שבירת המחיצה שבין יעקב ולבן

וענין זה נראה אכן במעשה הנזכר, שהעמיד יעקב אבינו גל בינו לבין לבן, ותכלית העמדתו היתה כדי שיהיה הגל עד מפריד וחוצץ בין שניהם, אם אני לא אעבור אליך את הגל הזה, ואם אתה לא תעבור אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה' (בראשית לא, נב).

אולם האמת היא, שעדיין היו טבועים כמה ניצוצות קדושים ביד לבן, והניצוצות האלו הוצרכו לצאת משם. וכדוגמת 'פרשת בלעם', שהיה בנו של לבן (סנהדרין קה), שבפרשה גבוהה זו טמונים אוצרות נפלאות וגנוי נסתרות, וכגון מה שאמר שם בלעם (במדבר כג, כא) 'לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, ה' אלקי עמו, ותרוצת מלך בו, וכן כל ענין משיח נרמו בפסוקים אלו (רמב"ם פ"א הל' מלכים ה"א). וכדי להוציא ניצוצות אלו יש צורך לעבור על השבועה, ושבלעם יפרוץ גדרו של עולם ויביא עמו את הניצה"ק המונחים בו.

ופריצת גדר זו היתה מה שעבר בלעם הרשע את התנאי הזאת שהעמיד אביו עם יעקב, שעל הפסוק (שם פסוק ז) 'מן ארם ינחני בלך מלך מואב' דרשו חז"ל (ראה תנחומא דברים ג) שבדרך הילוכו של בלעם לבוא לבלק מלך מואב, עבר את הגל, ועבר בזה את השבועה שנשבעו שניהם על הגל, עיי"ש.

והטעם שסיבב הקב"ה שניצוצות אלו ייצאו משם דוק בדרך זו, הוא כי הסודות האלו לא היתה להם דרך אחרת שיתגלו, כי על פי הסדר הקבוע אסור לגלות דברים כאלו בעולם, שהרי הם מכבשי דרחמא. ולכך סיבבה ההנהגה העליונה שנסתרות אלו יצאו לגילוי באופן של בקיעת מחיצות ופריצת גדרים, כי רק ע"כ יכלו לבוא לידי גילוי. ומכח שבירת המחיצה הזאת של בן לבן, נשברו ג"כ הגדרים הקבועים וחוקי הבריאה, ונתגלתה אותה פרשה שלימה בתורה.

ביטול המחיצה מכח י"ג מידות הרחמים הרמוזות בענין ה'גל'

והנה הכח והיכולת לכך שתוכל הגדר הזו להישבר, ושתגלה הפרשה הזו בתורה, הוא במה שבאותה שעה שהעמיד יעקב המצבה הזאת - המשיך בה את ה"ג מידות של רחמים, הנרמזים בענין ה'גל' הזה - המקושר לסוד ל"ג בעומר כנ"ל, והנה מכח מידות הרחמים האלו, שבכוחן לשבור גם מחיצות של ברזל, נבקעו ונפרצו הגדרים והחוקים הקבועים לטובתן של ישראל. כי כאמור זהו גודל כח מידות הרחמים - שיכול לבקע ולשבר כל מחיצה, למעלה מההנהגות הקבועות שבכל ימי עולם⁽²⁾.

המשכת הרחמים בל"ג בעומר היא שבירת החוקים הטבעיים

והנה על דרך זה הוא ג"כ ענין התעוררות הרחמים הגדולים ביום ל"ג בעומר, כי רחמים אלו נמשכים באופן של פריצת גדר הטבע, ובקיעת מחיצות הברזל של ההנהגה הקבועה. וכדרך שנאמר שם באיזרא שכאשר הכניסו את רשב"י למערה שמעו קול 'זה האיש מרעיש הארץ, מרעיש ממלכות, כמה פפרין בריקיעא משכתבין בימא דין בנינן' (-כמה גזירות בשמים נמתקות ביום הזה בשבילך). וכח רחמים אלו חוזרים ומתעוררים בכל שנה ביום המסוגל הזה.

יום של הילולא ושמחה בגלל תכונת השמחה בביטול מחיצות

ובענין זה יבואר ג"כ ריבוי השמחה ששמחים כלל ישראל באופן נפלא ביום שמחת רבי שמעון. וזה מפני שהמידה שבכוחה לפרוץ את הגדרים יתר על כל המידות - היא מדת השמחה, כי מהות מדת השמחה היא כח של פריצת גדרים, ובשעה שהאדם שרוי בשמחה נשברות אצלו כל המחיצות הרגילות כנודע. ועל כן מכיין של"ג בעומר הוא יום של שבירת מחיצות מכח התעוררות הרחמים הגדולים למעלה מן הגבול, לכך הוא ג"כ יום של שמחה רבה ועצומה.

שיכבשו רחמיך את כעסך, ויגולו רחמיך על מידותיך, ותתנהג עם בניך במדת הרחמים, הרי שהתעוררות הרחמנות מכונה בשם 'ויגולו רחמיך על מידותיך' - מלשון גל'. וכן מרומז עניינו בתיבת 'עומר', ו'עומר' נט' ו'יגולו רחמיך על מידותיך', ונרמז בזה שיום 'ל"ג בעומר' מסוגל שיתגללו רחמי שמים על ישראל עם קדושו של הקב"ה.

ואכן, תפילתו זאת של רבי ישמעאל בן אלישע היתה בהיכנסו לבית קודש הקדשים לבקש רחמים על ישראל ביום הכיפורים, שעניינו מקושר להתעוררות הרחמים של יום ל"ג בעומר, וכמבואר בפנים.

ב. וכענין זה היו גם ה"ג פרצות שבבית המקדש שפרצום מלכי יון, וגזרו כנגדם שלוש עשרה השתחויות (מידות פ"ב מ"ג), ונודע שעומק תכלית כל פרצות אלו שפרצו היוונים הוא בכדי שעל ידן יתגלה אור נרות הנוכה, ואשר נרות אלו מתגלים ג"כ ה"ג מידות של רחמים (פעי"ח תנוכה ד'). ונמצא שהשתמש הקב"ה ביוונים עצמם הפרוצים את הגדרים, בכדי להביא את פריצת גדר זו אל הקדושה, ולגלות את ה"ג מידות של רחמים שהן למעלה מן הגבול.

את אותיות השם אלקים לאותיות שלפניו, אוי יתחלפו רק האותיות האמצעיות שבו שהם 'להי' לאותיות 'כדט', ואילו אותיות 'א-ם' תישארנה על מקומן, כי לפני אות א' אין שום אות, ולכן אינה יכולה להתחלף, ואת מ"ם שתומה מתחלפת במ' תתחזה שלפניה, ונמצא שבהחלפת תיבת 'אלקים' לאותיות הקודמין לו יוצא השם 'אכדטס'. והנה כאשר נחשוב רק את האותיות 'כדט' שנתחלפו, יעלה מספרן למספר ל"ג. וזהו סוד יום ל"ג בעומר, והיינו שביום הזה נמתקים כל הדינים היוצאים מהשם אלקים, שהוא מקור הגבורות והדינים כנודע, וזה ע"י חילוף השם הזה לאותיותיו הקודמים, שהם מורים ליותר רחמים.

והנה כל השם הזה 'אכדטס' עולה למספר ע"ד. ובהיחשבם ביחד, היינו חשבון כל השם ומנין האותיות המתחלפות בלבד, מצטרפים הם לתיבת 'גל-עד'. וזהו סוד הגל שעשה יעקב בעת היפרודו מלבן, שכתוב שם (בראשית לא, מז) 'ועקב קרא לו גלעד', וכן נאמר 'ע"ד הג'ל הזה', רמז אל השם הנזכר שהוא בגימ' ע"ד, והאותיות המתחלפות בו בגימ' ג"ל. והנה בהיגלות נגלות השם הנזכר ביום ל"ג לעומר שהוא סוד אותיות המתחלפות, שהן יותר רחמים כנוכח, אז פסקו תלמידי רבי עקיבא מלמות, עכת"ד הארי"ז ל'.

שם זה הוא הבטחון, שעניינו לסמוך על רחמי שמים המרובים

ועוד אמרו שהשם הק' הזה הוא שם מדת הבטחון, וכמו שהוא עולה במספרו [עם הכולל] לתיבת 'בטחון', וכטעם הפסוק (ישעיה כו, ד) 'בטחו בה' עדי" ע"ד'. ומבואר מה שישנה שייכות בין מדת הבטחון לעצם מהות יום ל"ג בעומר, ולענין הרחמים הגדולים המתעוררים ביום הזה.

וענינו ע"פ האמור לעיל הוא, כי הנה מדת הבטחון נתמכת גם היא על י"ג מידות הרחמים, שהרי כל ענין הבטחון הוא לסמוך על גודל רחמי שמים, והכסיף ה' המרובים הנמשכים ממידות הללו.

אי אפשר לזכות לתורה כי אם ע"י בטחון פנימי בה'

והנה נתבאר כי יש ל"ג מידות קשר חזק לענין התורה, ולפי זה גם למדת הבטחון יש שייכות יתירה לתורה, והיינו לומר שאי אפשר לזכות לתורה כראוי אלא ע"י בטחון. שהרי ביארנו לעיל שהתורה יסודתה בהררי קודש למעלה מעלה ממדרגת הבריאה והנבראים, ונמצא שבעצם לא שייך שאדם ישיג ויחבר את עצמו עם התורה כי אם ע"י כח עליון הנותן לו עוז ותעצמות ליטול חלקו בתורה. ולכך צריכים למדת הבטחון, לבטוח בהש"ת שישפיע לו סיעתא דשמיא ושפע עליון שיוכל להתדבק בתורה ולהשיג אותה על כוונה.

וכן מצינו בלשון ברכת אהבה רבה המדברת מענין התורה כנוכח, שנאמר שם 'בעבור שמך הגדול ובעבור אבותינו שבטחנו בכך, ותלמדם חוקי חיים לעשות רצונך בלבב שלם', כלומר שרק בעבור הבטחון של אבותינו בהש"ת זכו לתורה, וכן מדגישים את ענין הבטחון בהמשך הברכה באמרנו 'כי בשם קדשך הגדול הגבור והנורא בטחנו'. כי למי שבא לפסוק בתורה צריך בטחון עוז לסמוך על ה"ג מידות של רחמים, שבוודאי ירחם עליו ה' ויקרבנו ללימוד התורה, להשגתה ולקיומה.

מדת הבטחון נצרכת במרט לעוסקים ברזין דאורייתא

ולפי המתבאר לעיל שביותר מתגלה גודל רחמנותו וחמלתו היתרה של הבורא עלינו במה שיוכה אותנו לחלק הסוד שבתורה, ומתנה נפלאה ונשגבה זו במיוחד היא שניתנה לנו בכח מדת הרחמים, הרי שגם מדת הבטחון הנצרכת בכלל לכל לומד תורה, הכרחית הוא ביותר לעוסק בפנימיות התורה, כי לולא שנבטח על גודל רחמי ה' וחסדיו המרובים עלינו לא מצאנו דינו ורגלינו, כי איך שייך שבריות שפלות יזכו לאיזו הבנה והשגה אמיתית, גם אפס קצהו, של הסודות הנוראות סתימו דכל סתימין הנאמרים בחלק זה שבתורה, אם לא בכוחו הגדול של נותן התורה המשפיע לעמו ישראל בחסרו הגדול מנועם זיוה והדרה.

סגולת יום ל"ג בעומר - קנין הבטחון, שהוא תנאי הכרחי לזכות לסתרי תורה

וא"כ מאחר שביום הגדול הזה מאיר אורו הנפלא של התנא האלוקי שגילה רזין דאורייתא, וכפי האמור יש גם בסגולת היום שיתגלו גילויים נוראים בסתרי התורה, הנה לכן מאיר בו ביום גם השם של מדת הבטחון, והיום הזה מסוגל מאד גם שיוכה האדם לקנות בנפשו את מדת הבטחון המיוחדת הנצרכת כדי לזכות לחלק זה שבתורה, וכטעם 'ויבטחו בך יודעי שמך' (תהלים ט, יא), כי ע"י הסמיכה והבטחון בהקב"ה יוכל לישא עיניו למרום בתקוה שיפתח לו הש"ת את שערי החכמה הנפלאה הזאת.

א.

שם הבטחון - התעלות למדרגת חג השבועות

א' באריה"ק (שעה"כ דרושי הפסח יב) כי סוד ל"ג בעומר הוא המתקת הדינים של שם אלקיים, כי בימי ספירת העומר ישנם דינים וגבורות, ושם אלקיים הוא השם של מדת הדין והוא שורש כל הגבורות, וביום ל"ג בעומר נמתקים הדינים של ימי העומר ע"י המתקת הדינים של שם אלקיים. והמתקת זו נעשית ע"י חילוף השם עם האותיות הקדומים לו, באופן אשר מן שם אלקיים נהיה השם אכדטי"ם, כי אין כל אותיות השם נחלפים, אלא ג' האותיות האמצעיות לה"י נחלפים לכד"ט, לפי שאין אות שהיא לפני האות א' הראשונה, ולפני האות מ' סתומה האחרונה באה מ' פתוחה, ולכן זה נשאר מ'. ומבואר באריה"ק עוד שזה הוא סוד הגל עד שהקים יעא"ה (בראשית לג, טו), כי האותיות לה"י התחלפו לכד"ט שהם בני ג'ל, והשם אכדטי"ם כולו הוא בני' עדי'. וידוע עוד, כי שם זה נקרא שם הבטחון (פ"ה ספירת העומר פרק ז), כי ע"ד עם הכולל הוא בני' בטחון, וזה נרמז בפסוק בטחו בה' עדי עד. ומבואר בספיה"ק כי בשם זה דוקא יש ענין של הוספת הכולל, ונתבאר במקו"א דהיינו כי ענין הבטחון הוא למעלה מן החשבון והטבע של העולם, ולכן בשם הבטחון מתעלים ממצמצומי החשבון של הגי' ומכופפים אהת מעל החשבון.

והענין הוא כי כל ימי הספירה באים להבין ליום מתן תורה, ויום ל"ג בעומר הוא כבר ממש הארה ממתן תורה, שהתגלו ביום זה מעיינות של פנימיות התורה, שהיא בחי' תורה כתיבתה מסיני. והנה מתן תורה הוא בחי' שלמעלה מן המספר, כי נצטוונו לספור את כל הימים עד שנגיע ליום מתן תורה. שבפשוטו הכתוב נאמר "תספרו החמישים יום" (ויקרא כג, טו), מכל מקום קיבלנו בפירושו שלא לספור אלא מ"ט ימים, כי יום החמישים הוא בחי' שער החמישים שלמעלה מן המספר וכל הגבולים. ולכן ביום ל"ג בעומר שהוא הארה מיום החמישים, מעוררים את הבחי' של למעלה מן המספר, על ידי הוספת הכולל שהוא ענין למעלה מן המספר כנ"ל.

[ורואים בתורה שיש שייכות למספר ל"ג עם הוספת הכולל. כי במספרם של בני לאה שנאמרו בפרשת ויגש ונזכרו בפרוש ל"ב נפשות, והתורה מונה את כל הנפשות ויצאי ירך יעקב ביהוד לשבעים נפש, והרי זה מחמת יוכבד שנולדה בין החומות. והנה היא בכלל יוצאי חלצי לאה, הרי שהיא הנפש הל"ג במספר, ונזכרה רק באופן של הוספת הכולל על הל"ב שנזכרו בפירוש, כי מספר ל"ג יש לו שייכות עם הוספת הכולל - רמז על ל"ג בעומר שיש בו ענין של הוספת כולל].

ב.

השייכות של שם הבטחון לל"ג בעומר

עוד י"ל בענין שייכות ל"ג בעומר עם שם הבטחון.

הנה 'בטחון' הוא בני' לילה, כי בזמן הלילה שהוא חושך והסתר יש צורך לבטחון, על דרך הכתוב "ואמונתך בלילות" (תהלים צג, ז). והנה אנו קוראים את שמע שהוא יסוד האמונה ביום ובלילה, ונתבאר במקו"א שאפילו שאומרים שמע וברוך שם בשריהם, אבל בעצם שמע ישראל וגו' שהוא תורה שבכתב היא בחי' היום, ואילו ברוך שם וכו' שהוא מן התורה שבעל פה היא בחי' הלילה, ומה שקוראים את שניהם בשני הזמנים הוא כמו שאמרנו חז"ל (ברכות יא) להזכיר מדת יום בלילה ומדת לילה ביום, ואכמ"ל. ולכן 'בטחון' שהוא בחי' הלילה כנ"ל, הנה במילואו (בי"ת פ"ת ח"ת וא"י נ"ו) הוא בני' ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'.

והוה השייכות של הבטחון עם ל"ג בעומר, כי ביום זה פסקו כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא למות. ואיתא בספיה"ק שהיו כ"ד אלפים כנגד כ"ד האותיות של ברוך שם וכו' (כי רבי עקיבא יצאה נשמתו באחד (ברכות סא), ותלמידיו היו צריכים להמשיך בחי' ברוך שם וכו'). ומפני שביום ל"ג בעומר הוא השלמת תיקון ברוך שם וכו', כי ביום זה נמתקו הדינים מעל תלמידי רבי עקיבא, ולכן הוא בחי' שם הבטחון המוקשר לזה [וכלפי שסיים רבי עקיבא את חייו באחד כנ"ל, הנה רבי שמעון שתיקן את תלמידי רבי עקיבא סיים את חייו בתיבת 'הברכה' (וה"ק ח"ג ר"ע) שהוא בחי' ברוך שם וכו'].

ויש לרמז עוד בזה, כי עיקר ענין הבטחון מונח באותיות ב"ט'ה' שהן שורש התיבה. וגם בדרך רמז הרי זה מנואר, שהרי נתבאר

ש'בטחון' הוא בני' לילה, והנה תיבת בטחון מתחלק לאותיות ב"ט'ה' ואותיות נ"ו, כי נ"ו הוא בני' יום, והתוספת המיוחדת בענין הבטחון המאיר את הלילה הוא דוקא באותיות ב"ט'ה'. והנה זה מקושר עם ל"ג בעומר, כי אותיות ב"ט'ה' במילואם (בי"ת פ"ת ח"ת) הם בני' מ"ח פעמים הוי"ה עה"כ, כנגד ל"ב הימים שלפני ל"ג בעומר וט"ו הימים שאחריו, ויש עוד הוי"ה כנגד יום ל"ג בעומר, ע"כ מ"ח הוי"ה הוא בני' ע"ד שם הבטחון, שהוא סוד ל"ג בעומר.

עוד יש לרמז בענין אותיות ב"ט'ה', כי אותיות אלו הן היחידות מכל האותיות שיש להם את אותו המילוי באותיות י'ת, והרי זה מורה שיש להם שייכות עם ענין 'קדוש' העולה ת"י, והנה רשבי" מכונה 'קדוש ה'" בזה"ק (ח"ג קמ"ה). ולכן יש לענין הבטחון' שעיקרו אותיות ב"ט'ה' כנ"ל שייכות עם רשבי"י. ומה שנקרא קדוש הוי"ה, הוא על דרך מה שרמזנו באותיות ב"ט'ה' שהם כנגד מ"ח שמות הוי"ה המכוונים אל הימים שלפני ואחרי ל"ג בעומר, ואילו ל"ג בעומר הוא הוי"ה נוספת, והוה 'קדוש' המורה על אותיות ב"ט'ה', ו'הוי"ה' המורה על ל"ג בעומר עצמו.

ג.

המשכת אור של פסח ושבועות בימי הספירה

איתא בספיה"ק כי ימי הספירה מתחלקים לשני חלקים, ל"ג ימים הראשונים עד ל"ג בעומר, ואחר כך ט"ו ימים האחרונים. והם שני מהלכים בעבודת ימי הספירה, עד ל"ג בעומר, ואחר ל"ג בעומר.

והנה חוץ מיום ל"ג בעומר עצמו העומד ביניהם, נמצא שהחלק הראשון יש בו כפול ימים (ל"ה) כמה שיש בחלק השני (ט"ו), והרי זה על פי הידוע שהאור הנמשך ממקום הסתר נחשב כפול מן האור שבמקום הגלוי, ולכן עד לגילוי הנסתרות ביום ל"ג בעומר היו צריכים לעבוד במשך ל"ב ימים, אבל אחר ל"ג בעומר שעובדים כבר עם אורות שהתגלו מן הסתר, הרי כל יום יש בו כח כפול כנגד שני ימים.

ויש לומר בזה, כי מהלך ימי הספירה בין פסח לשבועות מתחלקים לשני חלקים, כי יש חלק בעבודת ימי הספירה הסובב על המשכת האורות שנתגלו בליל הסדר, כי אז נתגלו אורות נעלים באתערותא דלעילא, וצריכים לעבוד במשך ימי הספירה להשיג שוב אורות אלו, והוא על ידי שאנו מתבררים ומזדככים בעבודתנו, עד שזוכים להמשיך שוב האורות אלו. אכן זה הוא ענין העבודה בחלק הראשון של ימי הספירה, אבל בהמשך ימי הספירה עוברים לעבודה נעלית נוספת, והוא ענין המשכת ההארה המתגלית בהג השבועות. ויש לומר כי לפי זה נתחלקו ימי הספירה לשתי מערכות, אשר הל"ג ימים הראשונים עוסקים בהמשך מליל הסדר, ובעבודת ט"ו הימים האחרונים ממשיכים את הארת מתן תורה.

והרמז על זה הוא, כי ל"ג פעמים יום' (א תמ"ח) עולה בני' ז' פעמים 'סדר', לרמז על המשכת קדושת ליל הסדר בימי הספירה שעובדים בהם על המשכת האור בו מדות, עד שנהיה כענין ז' פעמים 'סדר'. ואילו י"ז פעמים יום' (תתקמ"ז) (כי יום ל"ג בעומר עולה לכאן ולכאן, הואיל והוא מנוגע בין שניהם) עולה בני' ז' פעמים 'קול', לרמז על ה' קולות שבמזמור הבו לה' (תהלים כט) שנאמרו כנגד מתן תורה, שבו גילה ה' את קולו בכחו וקולו בהדרו.

ד.

קדושת רשבי"ה הארת שלש רגלים

איתא בזה"ק (ח"ב לה) 'כתבי' יראה כל זכורך את פני האדון ה'" (שמות לה, טז) מאן פני האדון ה', דא רבי שמעון בר יוחאי, ואכמ"ל.

ויש לרמז על שייכות רשבי"ה עם שלש הרגלים, כי 'שמעון' במילואו (ש"ו מ"ם ע"ו ו"ו נ"ו) עה"כ עולה בני' ג' פעמים 'רגל'. ובפסוק נאמר יראה כל זכורך וגו', והנה 'מור' במילואו (ו"ו ב"ף ו"ו י"ש) גם עולה בני' ג' פעמים 'רגל'. אלא שיש הבדל ביניהם, כי תיבת 'שמעון' בעצמו עולה ב' פעמים רגל ומילואו פעם אחת, ואילו בתיבת זכור הוא להיפך, שהתיבה בעצמה עולה פעם אחת ורגל ומילואו ב' פעמים.

וכן מרומז כי ל"ג בעומר יש לו שייכות עם שלש הרגלים, כי ל"ג הוא בני' ג' פעמים 'חג', הרי שקדושת ל"ג בעומר יש בה הארת שלש רגלים.

ה.

שם הבטחון מתקן את נשמות אנשי שכם

עוד בענין שייכות שם הבטחון ול"ג בעומר.

כתב רמ"ע מפאנו (גלגולי נשמות) כי כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא היו גלגולי כ"ד אלף שנפלו משכבט שמעון בעוון פגור, והם היו גלגולי אנשי שכם שהרגו שמעון ולוי שגם הם היו כ"ד אלף. כי באנשי שכם היו גזוים כמה נשמות מישראל, והיו צריכים תיקון עדיין, ולכן חזרו ונתגלגלו כמה פעמים. עד שנתקנו ביום ל"ג בעומר שבו מאירה זכות רשבי"ה, ועל ידי זה באים נשמות אלו לתיקונם.

וזהו שאמר הכתוב אצל אברהם אבינו שהלך מחנך בהיותו בן ע"ה שנים (בראשית יב, ד), ובהו מרומז ענין שם הבטחון המאיר בל"ג בעומר, כי 'חרו' הוא בני' ג' פעמים 'אלקים' ועה"כ הוא בני' ארון, והוא מקום התגברות הדינים, אשר משם באה מיתת תלמידי רבי עקיבא שמתו באסכרא המסיימת בגרון (רש"י שבת לב, ט). ודינים אלו נמתקים ע"י שם הבטחון, והוה 'ואברים בן ע"ה שנים' בחי' שם הבטחון העולה עה"כ ע"ה, ובהו יצא מחרון האף הרמוז בחרו. והנה אחר גילוי שם הבטחון, הגיע אברהם אבינו לארץ ישראל, ומיד הלך לשכם (בראשית יב, ו), כי בכח שם קדוש זה יכולים לתקן את הנשמות הגנוזות בשכם. וכך גם מצינו ביעקב אבינו, אשר אחר שהתעסק עם הגלעד שהוא סוד ל"ג בעומר כנזכר לעיל (תורה א), המשיך בדרכו לארץ ישראל, והמקום הראשון שקבע בו את חנייתו היה בשכם (בראשית לג, יד), כי עכשיו רצה לתקן את נשמות ישראל הנמצאות בשכם, ע"י שם הבטחון כנ"ל.

ויעקב אבינו נתן את עיר שכם במתנה ליוסף הצדיק (שם פ"ח, כב), ומשה רבינו נתן את העיר גלעד למכיר בן מנשה בן יוסף (דברים ג, טו), כי ע"י בחי' גלעד יכולים לתקן את שכם. [ויש לכל זה שייכות עם יוסף הצדיק דייקא, כי ל"ג בעומר הוא סיום המדות עד הוד, ומשם והלאה הוא בחי' יסוד ומלכות (ע"י ודע קדוש), הרי שמתחילים לעסוק בבחי' יסוד. וגם כל הפגם של תלמידי רבי עקיבא שלא נהו כבוד, נתבאר במקו"א שזה מושרש במחלוקת השטטים על יוסף הצדיק, שהתחיל בשכם. ולכן תיקונו נעשות אלו בא על ידי קדושת יוסף דוקא. ונתבאר במקו"א הענין בזה, כי קדושת יוסף היא המקור לתיקון ענייני בין אדם לחברו, כי מפני שהוא מאחד שמים וארץ, לכן הוא מחשיב את התיקון בין אדם לחברו כמו בין אדם למקום, ואכמ"ל].

ו.

תיקון ההוד בהשגת בחי' לבדו

יום ל"ג בעומר הוא מדת הוד שבהוד, ויש לו שייכות עם תיקון מדת ההוד. כי מאז מלחמת יעקב אבינו עם שרו של עשו אשר נגע בכף ירך יעקב, יש בחי' של פגם במדת ההוד, וביום ל"ג בעומר עוסקים בתיקון ענין זה.

והנה פגם זה אירע כאשר נאמר 'ויותר יעקב לבדו' (בראשית לג, כה), ואיתא במדרש (כ"ד ע"א) שזה מורה על המדרגה הנפלאה שזכה לה יעקב אבינו שנאמר עליו 'לבדו', כמב הקב"ה שנאמר עליו 'ונשגב ה' לבדו', עיי"ש. וענין זה של 'לבדו' הוא ענין עמוק, אשר על כך אמר הקב"ה 'לא טוב היות האדם לבדו' (בראשית ב, יח), כי יכולים להגיע בזה לטעויות, ואכמ"ל. ולכן באותה שעה דוקא ניסה שרו של עשו להתגבר על יעקב אבינו, ולא לתת לו להגיע לבחי' זו [אבל באמת ניצחו יעקב אבינו, אלא שנצחו זה יתגלה רק בסוף יומיא בעת התיקון]. ויעקב אבינו יש לו שייכות עם בחי' זו, שהרי שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם הראשון (ב"מ פ"ה), ולכן הגיע לבחי' זו של 'לבדו' כמו האדם שנברא יחיד.

ורבי שמעון בר יוחאי בא לתקן בחי' זו, ולכן מצינו בו הרבה פעמים שזכה לבחי' זו של 'לבדו', כמו שאמר 'יכול אני לפטור את העולם כולו מן הדין' (ספיק פ"ה), הרי שהעולם עומד עליו לבדו. וכך אמר גם שהוא מן היחידים בין אותם בני עליה המועטים (שם), שהוא בחי' הצדיקים העומדים בבחי' 'לבדו'. וזהו שהזכיר בסוף דבריו בזה העולם את המהן הגדול הנכנס ביום הכיפורים לפני ולפנים (וה"ק ח"ג ר"ע), כי באותה שעה הגיע הכהן גדול לבחי' זו של לבדו, שהיה כל אדם לא היה באוהל מועד בבואו לכפר בקודש (ויקרא טו, ט), והיונו אפילו לא מלאכים ושרפים, כי הגיע באותה שעה לבחי' לבדו ממש. ובבחי' זו עסק רבי שמעון בר יוחאי לפני פטירתו, ובהו בא לתקן את פגם ההוד שאחו בשעה כזאת, ועל ידי זה נהיה תיקון ההוד שבהוד.

יכול לפטור העולם

אדוננו בר יוחאי:

רבי שמעון זעט

אין יעדן איד א מדרגה פון א

'צדיק'

א. רואים את הקולות: ביי מתן תורה האט די נשמה געזען און מיטגעטיילט מיטן גוף

אריגינאל וואלט דער שכל געדארפט אויפכאפן אלץ וואס די נשמה זעט | דעמאלט וואלט ער געשפירט בחוש דעם רבוש"ע אין יעדע הלכה אין תורה | אט דאס איז געווען די צורה פון מתן תורה | די סיבה פארוואס עס איז היינט נישט אזוי - חטא עץ הדעת און חטא העגל | דוגמא: דער וואס זעט די זון דארף נישט קיין ראייה אז עס איז טאג | היינט איז 'נגלות התורה' משפיע אויף דער נשמה | פארן שכל מוז מען געבן א מוסר ספר | דאס אלעס רופט זיך 'תא שמע'

ב. העומדים על סודך: רשב"י איז מגלה דעם סוד פון א איד

רבי שמעון האט אראפגעברענגט אן אור פון סודות התורה - וואס דארט באקומט מען הרגשי הנשמה | דער שפראך פון זוה"ק איז אלעמאל 'תא חזי' | עס איז נישטא דער 'לבוש' וועלכער לאזט נישט דעם שכל דורכזען דעם געטליכקייט | דער 'סוד' איז דער אמת הגמור אין תורה | פונקט ווי עס איז פארהאן אין תורה 'פשט' און 'סוד' - איז פארהאן אין נפש 'פשט' און 'סוד' | משל: דער טיפערער דאקטער זאגט, אז די פראבלעמען פון גוף - זענען תוצאות פון חולי הנפש | נמשל: רשב"י זאגט, אז א איד'ס מציאות איז א מציאות פון א צדיק | ער וויל גוטס נאר שאור שבעיה מעכב | צום סוף וועט ער זיין גוט | די תביעה צו אים: זיי א צדיק | דער מוסר צו אים: א חטא פאסט נישט פאר דיר | דער חיזוק פאר אים: דו דרייסט איבער אלע עולמות מיט יעדע מצוה דינע | די תלמידי בעש"ט האבן דאס גענומען און איבערגעגעבן דורכן התקשרות לצדיקים | זיי האבן אריינגעגעבן א טעם אין אידישקייט בבחינת 'תא חזי' | דער חסיד'שער פירוש אויף 'זיך נישט נארן' - מיין נישט אז דו ביסט אזוי נידריג

ג. כתר עליון לו נגלה אדוננו בר יוחאי: ל"ג בעומר ווערט נשפע גדלות המוחין

היינט הערשט א קטנות המוחין | מען פארלאנגט נישט פון זיך קיין גרויסע מדרגות | פון הימל פארלאנגט מען עפעס מער | מען וויל אז דו זאלסט ברענען אין א שבת | מען וויל אז דו זאלסט לעבן אין א דאווענען | מען וויל אז דו זאלסט ארבעטן אויף שבירת התאוות | אלע מחלוקת'ן קומען פון קטנות המוחין | אלע נסיונות הדור - וואלטן ווען נישט געווען קיין נסיון מיט אביסל גדלות המוחין | ל"ג בעומר איז א געלעגנהייט אצוהייבן מיט גדלות המוחין אין עבודת ה' | דעמאלט ווערן נמתק אלע דינים בשורשן | דאס איז די הכנה צום 'פנים בפנים' פון שבועות

א.

רואים את הקולות: ביי מתן תורה האט די נשמה געזען און מיטגעטיילט מיטן גוף

פון איין זייט: אפילו לפחותים

בי דער הילולא פון רבי שמעון בן יוחאי זעט מען בחוש, אז עס איז א יום טוב פונעם גאנצן כלל ישראל פון גרויס ביז קליין, בפרט אין מירון וואו עס נעמען זיך צוזאם פון אלע שייכט און קרייזן, פון דערהויבענע בני עליה, ביז פשוט'ע און מאדערנע אידן, און אלעס טאנצט און פריידט זיך מיט רבי שמעון'ס הילולא. און אזוי איז טאקע באקאנט די ווערטער פונעם בית אהרן (ל"ג בעומר): "כשם שהש"ת הוא הש"ת לכל, כך רבי שמעון בן יוחאי הוא רשב"י לכל, אפילו לפחותים" - רבי שמעון בן יוחאי איז אן ענין וואס האט א שייכות מיט יעדן איד, אפילו מיט נידריגע מענטשן.

פון צווייטן זייט: ער פאדערט בלויז העכערקייט

פון דער צווייטער זייט ווייסט מען, אז דער גאנצער ענין פון רבי שמעון בן יוחאי האט בעיקר א שייכות מיט בני עליה און העכערע מענטשן; ווי מען זעט אז ער האט גערעדט סודות מיט זיין חבריא - וועלכע זענען געווען די גרעסטע צדיקים פונעם דור, און ער האט נישט דארט אריינגעלאזט קיין 'פחותים'. אויך זיין ספר הווהר וואס ער האט איבערגעלאזט פאר כלל ישראל, איז א 'תורת הנסתר' - עס איז באהאלטן פון סתם א מענטש. עס איז נישט ווי א גמרא, וואס יעדער פשוט'ע מענטש קען זיך אוועקזעצן לערנען, נאר מען דארף זיין אביסל איידל צו פארשטיין וואס דארט שטייט. נאכמער זעט מען, אז ער האט נישט געקענט דערליידן קיין 'פחותים'; ווי די גמרא זאגט (שבת לג), אז ער האט געוואלט פארברענען די גאנצע וועלט, ווייל ער האט נישט פארשטאנען: "מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה" - ווי קען מען עוסק זיין אין גשמיות?! און ער האט געהאלטן אז א מענטש דארף נישט ארבעטן, נאר בלויז לערנען און דאווענען, און דער אויבערשטער וועט אים שוין שיקן פרנסה. נו דארף מען פארשטיין, וויאזוי שטעלט מען צוזאם די צוויי

זאכן - וועלכע זעען אויס ממש ווי צוויי הפכים? פון איין זייט איז 'אפילו לפחותים' און פון צווייטן זייט איז ער גורם בלויז די 'בני עליה'!

ווען ער זעט די זון דארף ער נישט קיין 'ראיות' אז עס איז טאג

מען וועט אנהייבן דאס מסביר זיין מיט א משל גשמי: ווען איינער קוקט ארויס פון פענסטער, און ער זעט אז עס איז ליכטיג, ווייסט ער 'מסברא' אז יעצט שיינט דער זון - כאטש ער האט נישט 'געזען' די זון אליינס. ווייל אויב עס איז אזוי ליכטיג אינדרויסן, מוז דאך זיין אז דער זון שיינט יעצט. אויב אבער ער גייט ארויס אינדרויסן און קוקט ארויף אויפן הימל, ווייסט ער פונעם זון, נישט בלויז 'מסברא' - וויבאלד עס איז ליכטיג, נאר אויך 'מ'א'יה' - וויבאלד ער האט אליינס געזען דעם ליכטיגן זון. דאס הייסט, אז ער האט יעצט בעצם צוויי 'מקורות' פון וואו ער ווייסט אז די זון שיינט, איינס איז 'מסברא' - וויבאלד עס איז ליכטיג, אבער דאס ווערט בטל צום צווייטן און עיקר 'מקור', וואס ער ווייסט עס פון זען מיט די אויגן.

דער חילוק צווישן 'תא שמע' און 'תא חזי'

ווען איינער לערנט 'תורת הנגלה', פארשטייט ער דאס זייער גוט מיטן שכל, אבער ער 'זעט' נישט די 'שכל' נאר ער 'פארשטייט' דאס מיטן שכל. דערפאר איז אלעמאל דער לשון הגמרא: "תא שמע" - ווייל אין נגלה איז אלעס סברות און שכליות. ווידעראום, ווען אן אויסגעארבעטע איד לערנט 'תורת הנסתר' - זעט ער די תורה מיט די אויגן! דאס הייסט, אויסער וואס ער לערנט עס אפ מיטן שכל און בעיני - פונקט ווי נגלה'דיגע סוגיות - זעט ער א קדושה און א געטליכקייט! און דערפאר איז אלעמאל דער לשון הווהר: "תא חזי" - ווייל תורת הנסתר באשטייט בעיקר פון 'השגות אלוקות', וואס דאס איז נישט קיין זאך וואס מען דארף מסביר זיין מיט א 'שקלא וטריא', נאר עס איז א חוש פון

דער נשמה, וואס דער מענטש זעט און שפירט עס בפנימיות - געוואנדן לויט ווי ריין זיין נשמה איז, און דעמאלט ווערט דער 'סברא' בטל צו דער 'ר'א'יה'.

חטא עץ הדעת האט גורם געווען אז די נשמה'דיגע אויגן זענען נישט מחובר צום גופניות'דיגן שכל

אינ'אמת'ן וואלט ווען אויך די גאנצע 'תורת הנגלה' געדארפט זיין אן ענין פון 'תא חזי', אז אין יעדן שטיקל גמרא, זאל מען ממש זען און שפירן א געוואלדיגע קדושה און 'השגת אלוקות', ווייל במציאות איז דאך עס 'חכמתו ביתנו ודעתו' פונעם רבונו של עולם. און די סיבה פארוואס מיר שפירן עס נישט אזוי קלאר - גייט צוריק צום 'חטא עץ הדעת', וואס דעמאלט איז אונזער שכל נפגם געווארן און זיך אויסגעמישט מיטן שכל פונעם נחש - וואס די תורה רופט אים (בראשית ג א): "וַיִּהְיֶה כִּי הָיָה עֵרֹם, זִינַת דַּעְמָאֵלְט אִיז אַרײַנגעקומען אין אונזער קאפ א 'שכל הטבעי', א גמוש'דיגער שכל - וועלכער האט אפגעהאקט דעם שכל פון די 'עיני הנשמה'. עס איז פונקט ווי א מענטש וואס זיינע אויגן זענען נישט מחובר צו זיין שכל, ער קען זען זאכן - אבער ער ווייסט נישט וואס ער זעט, ווייל עס קומט נישט אָן צו זיין שכל. און אפילו ווען ער וועט קוקן אויף דער זון, וועט ער נאכאלץ נישט וויסן אז יעצט איז טאג, נאר בלויז ווען איינער וועט אים זאגן א סברא אז יעצט איז טאג - וועט ער אנועמען אז יעצט איז טאקע טאג. אט אזוי איז אונזער מצב זינט חטא עץ הדעת, ווען מיר לערנען תורת ה' איז עס מיט א לבוש פון שכל און סברא.

דער רבוש"ע האט געגעבן בלויז נגלה'דיגע מצוות און דאך זענען אידן אויסגעגאנגען

ווען אידן זענען אנוגעקומען צום 'הר סיני' האבן זיי צוריקבאקומען זייער אריגינאלער שכל - פונקט ווי 'קודם החטא'; ווי די גמרא זאגט (שבת קמו), אז עס איז געווען 'פסקה זוהמתן'. דער גוף און די

נקודות:

רבי שמעון בן יוחאי איז אן ענין וואס האט א שייכות מיט יעדן איד. אזוי אויך ווייסט מען, אז דער גאנצער ענין פון רשב"י האט בעיקר א שייכות מיט בני עליה און העכערע מענטשן. נו דארף מען פארשטיין, וויאזוי שטעלט מען צוזאם די צוויי סתירות? פון איין זייט איז 'אפילו לפחותים' און פון צווייטן זייט איז ער גורם בלויז די 'בני עליה'!

רבי שמעון בן יוחאי איז געקומען מיט איינע התגלות: א איד איז בכלל נישט אזוי פשוט אפצולערנען, א איד האט א טיפן 'סוד'! באמת וויל ער זיין א צדיק! און יעדער איד וועט נאך סוף כל סוף זיין א צדיק און האבן עולם הבא, ווייל דאס איז זיין 'אמת'! דאס איז 'ער' נאטורליך

~

רבי שמעון בן יוחאי זאגט פאר יעדן איד: "דו מיינסט אז דו טוסט סתם א מצוה - צוליב די פשוט'ע 'טעמים נגלים' וואס דו האסט אינזיין? ניין! דו זאלסט וויסן אז ביי יעדע מצוה מאכסטו א 'יחוד קודשא בריך היא ושכינתיה'! דו ווייסט טאקע נישט ווי גרויס דו ביסט, אבער דיי נשמה ווייסט יא! נשמה האבן געארבעט צוזאמען, און זייער שכל איז געווען א נשמה'דיגער 'כח ההשכלה'. ביי יענעם מעמד האט דער רבנו של עולם גערעדט צו זיי צען נגלה'דיגע מצוות - אן קיין איין ווארט פון 'תורת הנסתר', און דאס האט אויף זיי גע'פועלט אז מין 'תא חזי', אז זיי זענען אויסגעגאנגען פון דבקות! דאס איז דער אפטייטש פון 'רואין את הנשמה', אז אפילו די נגלה'דיגע מצוות וועלכע גייען אריין אינעם מענטש אויף א וועג פון 'תא שמע' - איז דעמאלט געווען אזוי קלאר און אפן, אז עס איז געווען א מדרגה פון 'תא חזי'! זייער שכל איז געווען מחובר צו זייערע אויגן - 'עיני הנשמה', און וויבאלד דער אויבערשטער איז איינס מיט זיין תורה, דעריבער האבן זיי ממש געזען זיין התגלות אין יעדעס ווארט פון דער תורה; ווי דער פסוק דרוקט זיך אויס (דברים ה, ז): 'פָּנִים בְּפָנִים דָּבַר ה' עִמָּכֶם'.

וויילאנג מען איז אין א מצב פון 'תא שמע' - מוז מען כאטש לערנען מוסר ווען אידן האבן געזינדיגט מיטן חטא העגל, איז צוריקגעקומען צו זיי דער זוהמת הנפש, דער שכל איז נאכאמאל געווארן אפגעהאקט פון די נשמה'דיגע אויגן, און זיי האבן פארלוירן די מדרגה פון 'תא חזי'. כאטש וואס אודאי איז נאכאלץ געבליבן ביי אונז אזא סארט באהאלטענער הרגש וואס א איד קען שפירן עפעס א העכערקייט און הייליגקייט נאכן לערנען תורה; ווי מען זעט בחוש, אז ווען איינער לערנט תורה מיט א שטיקל ערנסטקייט - שפירט ער א 'מתקנות' און א ליכטיגקייט, ער קען לערנען א בלאט גמרא פון 'שור שנגה את הפרה' און שפירן די קדושת התורה, און אויך שפעטער ווען ער שטעלט זיך דאווענען זעט ער קלאר אז עס דאווענט זיך אים בעסער! ער שפירט ביי זיך, אז די תורה האט דערלאכטן זיין נשמה! און די

ב.

העומדים על סודך: רשב"י איז מגלה דעם סוד פון א איד

פשוט'ער דאקטער געבן א מעדעצין פאר קאפ שמערצן. דאס איז אבער נאר א דאקטער וועלכער גייט 'על דרך הפשט', ער ווייסט זייער גוט דעם אויסשטעל פונעם גוף, און לויט דעם גיבט ער אים א מעדעצין. אבער עס זענען היינט פארהאן דאקטוירים וועלכע גייען אריין אביסל טיפער ווי פשוט פשט, זיי טענה'ן, אז אויב דער קאפ טוט אים וויי, איז עס א סימן אז עפעס טוט וויי אינעווייניג אינעם נפש - און די קאפ שמערצן זענען בלויז סימפטאמען פון די שמערצן וואס דער נפש ליידט. און דעריבער וועלן זיי אויסהיילן דעם נפש, און דורכדעם וועט זיך שוין אויטאמאטיש אויסהיילן די קאפ שמערצן. דאס הייסט, אודאי זענען זיי אויך מודה אז זייערע קאפ טוט וויי, און אז דער מעדעצין וועט העלפן, אבער זיי גייען 'על דרך האמת' - וואס איז די אמת'ע סיבה צו די קאפ שמערצן - וועלכע איז באהאלטן 'בסוד'! און דורכן היילן דעם שורש - ווערט שוין אויסגעהיילט דער 'ענף'. (צדיקים זענען רופא נפשות, זיי זענען געגאנגען נאך טיפער, און פארשטאנען אז אויך דער נפש'דיגער חסרון איז נישט דער שורש, נאר עס הייבט זיך אן פון א חטא און א חסרון ברוחניות, וואס די נשמה איז נישט צופרידן, און דאס גיט זיך איבער צום נפש, און דאס קלאפט אויס בגוף, ואכמ"ל).

אז נישט ממש דער ריינער אמת פונעם פסוק. אבער דאס איז נישט ריכטיג, ווייל דער 'סוד' פון א פסוק, איז אסאך מער 'אמת' - ווי דער פשט פונעם פסוק! דער פשט איז נאר דער לבוש, און דער סוד איז דאס וואס טוט זיך אונטערן לבוש! נאר וויבאלד א מענטש האט ליב צו פארשטיין א זאך עד הסוף - א בחינה פון 'תא שמע' - וואס דעמאלט שפירט ער אז ער כאפט עס אן שטארק, דעריבער מיינט ער אז דער פשט - וועלכער איז נישט קיין מופשט'דיגע זאכן - איז מער 'אמת'. אבער אינ'אמת'ן, איז עס בלויז אן אמת'ער 'אחיה' און 'אנהאלט', אבער ער כאפט נישט אָן דעם אמת'ן אמת, נאר בלויז דעם 'לבוש' פונעם אמת. ווידעראום, ווען ער לערנט דעם סוד פונעם פסוק - אפילו אויב עס איז אביסל מופשט, און ער האט נישט קיין אמת'ע 'אחיה' דערין - א בחינה פון 'תא חזי' - האט ער אבער א שייכות מיטן עכטן 'אמת' פונעם פסוק.

די שפעטערע גילויים אין תורת הנסתר

דער גילוי אין תורה וואס רבי שמעון בן יוחאי האט מגלה געווען בימיו, איז שפעטער נתגלה געווארן אויף נאך א גרעסערן פארנעם, דורכן אר"י הק' ותלמידיו; און שפעטער איז צוגעקומען נאך א ברייטערע התגלות פון דעם גילוי, דורכן בעל שם טוב הק' ותלמידיו - וואס דאס איז נישט געווארן אראפגעשריבן, און עס איז נישט געבליבן לדורות ביזן היינטיגן טאג. אבער בזמן הבעש"ט איז געווען א גילוי פון חכמת הבעל שם טוב, וואס דאס איז געווען נאך א שטאפל אין תורת הנסתר - וועלכע רבי שמעון בן יוחאי האט געעפנט. און דאס האט דער בעל שם טוב מגלה געווען בלויז פאר יחידי סגולה, נאר פאר זיינע געהויבענע תלמידים וועלכע זענען געווען אזעלכע גרויסע צדיקים - בכלל נישט לויטן ערך פון זייער דור. און שפעטער איז דער 'חלק התורה' כמעט נשתכח געווארן - חוץ פאר יחידי סגולה ממש.

דער אמת'ער דאקטער קוקט אויפן שורש - נישט אויפן סימפטאם

פונקט ווי עס איז פארהאן אין תורה א 'פשט' - וועלכע איז א לבוש, און א 'סוד' - וועלכע איז דער 'אמת', אזוי איז אויך פארהאן אין א איד א 'פשט' און א 'סוד'. מען וועט געבן דערצו א משל פון 'עולם הרפואה'; ווען א מענטש קומט צום דאקטער מיט קאפ שמערצן - וועט אים דער

דער זוה"ק האט צוריקגעברענגט דעם באנוץ פון 'עיני הנשמה'

נאך דער תקופה פון חורבן בית שני איז אראפגעקומען אויף דער וועלט א הייליגער תנא, עיר וקדיש מן שמיא נחית, דער הייליגער רבי שמעון בר יוחאי. און אים האט מען געגעבן רשות פון הימל צו מגלה זיין א נייער חלק אין דער תורה, וועלכע רופט זיך מיט פארשידענע נעמען, ווי: 'סודות התורה', 'חכמת הקבלה', 'נשמתא דאורייתא', 'תורת הנסתר', 'פנימיות התורה'. און אט דער חלק התורה איז בכח צוריקגעברענגען פאר א מענטש דעם דבקות אינעם רבנו של עולם אויף אן אופן פון 'תא חזי', אז אפילו היינט נאכן חטא עץ הדעת, זאל מען קענען אויפועקן די הרגשי הנשמה און דער מענטש זאל ממש שפירן דעם התגלות אלוקות מיט זיין גופניות'דיגן שכל.

וויבאלד אין תורת הנסתר איז נישטא קיין 'לבוש' - דעריבער זעט מען דארט דעם רבוב'ע

אין אנדערע ווערטער: תורת הנגלה איז אנגעטון אין א גשמיות'דיגער לבוש - וואו עס איז פארהאן אן אחיזה פאר 'רע', און דער מענטש וואס זיין שכל איז נאך מגושם, זעט נישט דעם 'טוב' דערפון, ווייל ער דארף מברר זיין דעם טוב פונעם רע; ווי דער זוהר הק' זאגט (ח"ג קמג), אז אין 'נגלות התורה' איז מען עוסק אין 'בירור טוב ורע'. ווידעראום, תורת הנסתר איז נישט אנגעטון אין קיין לבוש! דארט רעדט מען אפן פונעם גילוי אלוקות! דארט איז נישטא קיין 'בירור טוב ורע'. דארט איז מען נישט עוסק אין קיין הלכה'דיגע שאלות, נאר מען איז עוסק אין ריין 'דבקות', 'שמות' און 'יחודים'. דעריבער איז דארט זייער ענליך צו 'מתן תורה', וויבאלד דארט איז א בחינה פון 'רואין את הנשמה', אז אלץ וואס מען לערנט איבער דעם אויבערשטן און אלע קדושות - שפירט מען און זעט מען מיט די נשמה'דיגע אויגן, אויף אן אופן פון 'תא חזי'.

דו כאפסט אָן דעם אמת, אדער דו כאפסט עס באמת אָן?

דער רמב"ן רופט אָן תורת הנסתר מיטן נאמען 'על דרך האמת', ווייל דאס איז דער אמת פון דער תורה. געווענליכע מענטשן גלייכן מער דעם פשוט'ן פשט אין פסוק, און דאס באטיטלען זיי אלס דער 'אמת', און אלע אנדערע רמזים אינעם פסוק, בפרט אויב עס גייט 'על דרך הסוד' - קוקן זיי אָן ווי דאס

די גדולי הפשט' האבן אפגעלערנט א איד על פי פשט: ער איז א מושחת במדות!

ווען מען זעט א איד, קען מען אים אפלערנען 'על דרך הפשט', און מען קען אים אפלערנען 'על דרך האמת'. און דאס איז געוואנדן אין וועלכן 'חלק התורה' דער מענטש ליגט, אויב לערנט ער אלעס 'על דרך הפשט' - אפילו אויב ער איז 'גדול בתורה' - וועט ער אויך אפלערנען דעם איד 'על דרך הפשט'. דאס הייסט, ער וועט אים אפשטעלן לפי ראות עיניו, אויב איז ער א הייליגער איד - וועט ער אים האלטן הייליג, און אויב זעט ער נישט אויס ווי עס דארף צו זיין - וועט ער אים האלטן פאר א נידריגער מענטש. ער וועט אים כסדר זאגן 'מוסר' און קריטיק, און ער וועט אים נישט לאזן זיך 'נארן', נאר אים ווייזן דעם 'אמת' (לפי דעתו, אז 'פשט' איז דער 'אמת'): "דו מיינסט אז דו קענסט אזוי אריינקאפן אין א שבת'דיגער דאווענען?! קוק וויאזוי דיין דאווענען קוקט אויס א גאנצער וואך! דו מיינסט אז דו ביסט אזוי דערהויבן?! עס זענען דא שטארקע טענות אויף דיר! קוק ווער דו ביסט! דערמאן זיך ווי שלעכט און

געמיין דו ביסט! ווילאנג דו טוסט נישט קיין תשובה - האסטו נישט קיין רעכט צו ברענען אין א נשמת!.

רבי שמעון בן יוחאי האט אפגעלערנט א איד 'על דרך האמת': ער איז א צדיק אמת!

רבי שמעון בן יוחאי איז געקומען מיט א נייע התגלות: א איד איז בכלל נישט אזוי פשוט אפצולערנען, א איד האט א טיפן 'סוד'! אפילו אויב ער פירט זיך נישט אויף ווי עס דארף צו זיין - איז דאס אבער נישט 'על דרך האמת'! באמת וויל ער זיין א צדיק! און באמת איז ער שוין יעצט אויף דער דרגא פון א צדיק אמת, נאר ער איז נאכנישט זוכה זיך מתגבר צו זיין אויפן יצר הרע וואס מאכט אים צודרייט! און יעדער איד וועט נאך סוף כל סוף זיין א צדיק! אויב נישט אין דעם גלגול, וועט עס זיין אינעם אנדערן גלגול, אדער וועט ער מוזן האבן א זיכון אין גיהנום וכדומה, אבער צום סוף וועט ער מוזן זיין א צדיק און האבן עולם הבא, ווייל דאס איז זיין 'אמת'! דאס איז 'ער' נאטורליך!

דו מאכסט א 'יחוד קוב"ה ושכינתיה' - אפילו ווען דו ווייסט נישט!

דער גילוי הייבט זיך אָן פון 'תורת האמת', וואס רבי שמעון בן יוחאי איז מגלה טיפע הסברים און 'סודות התורה' צו פארשטיין אין יעדע מצוה דעם 'סוד היחוד', די אלע כוונות פון שמות הקדושים און אורות וואס ווערן נתגלה און לייכטן ביי יעדער מצוה. און פון דארט עפנט זיך אויף א בליק אויפן סוד פון א איד, וואס רבי שמעון בן יוחאי זאגט פאר יעדן איד: "דו מיינסט אז דו טוסט סתם א מצוה - צוליב די פשוטע 'טעמים נגלים' וואס דו האסט אינויף? זיין דו זאלסט וויסן אז ביי יעדע מצוה מאכסטו א 'יחוד קודשא בריך היא ושכינתיה'! דו ווייסט טאקע נישט וואס דו טוסט אלץ אויף - אבער דיין נשמה ווייסט יא, דו ווייסט נישט ווי גרויס דו ביסט, אבער איך זאג דיר, אז דו ביסט גאר דער וועלכער האט די זכיה צו מייחד זיין 'קודשא בריך ושכינתיה'!". רבי שמעון בן יוחאי נעמט די 'פחותים', און ער זאגט אים: "דו ביסט נישט קיין 'פחותים'! אויב דו ביסט א איד - ביסטו פון די 'בני עליה'! יעצט איז עס טאקע בלויז 'על דרך האמת', אבער דער אמת וועט צום סוף באזיגן אלע הסתרות, און ארויסקומען אויך 'על דרך הפשט'!".

תלמידי בעש"ט האבן אריינגעברענגט דעם אמת פון א נשמה - אָן לערנען תורת הסוד

דער עיקר גילוי פון דער סוד פון א אידישע נשמה, איז אראפגעקומען צו אלע אידישע קינדער - אויך צו די גרעסטע פחותים - דורך די תלמידי הבעש"ט. ווייל זיי האבן געהאט א גרויסן כח מן

'קדושת השבת', ווייל שבת איז 'ומא דנשמתא ולא יומא דגופא כלל' - עס איז א טאג ווען עס קומט ארויס דער סוד פון א איד.

דער מוסר וואס חסידות גיבט פארן חוטא

אויב א איד איז חס ושלום דורכגעפאלן מיט א חטא, זאגט אים נישט חסידות: "דו ביסט שלעכט!", נאר פארקערט, חסידות זאגט אים: "ווי קומט צו דיר אן עבירה בכלל? דו האסט דאך נישט קיין שום שייכות מיט אן עבירה! דו ביסט דאך אסאך מער דערהויבן דערפון! דו ביסט דאך א בן עליה!". און דאס איז אים מעורר צו תשובה מצד זיין 'נשמה', מצד זיין 'אמת' און זיין 'טוב' - און נישט מצד זיין 'רע'.

די תביעה וואס חסידות גיבט פארן עובד

אויב א איד וויל זיך נעמען צו עבודת ה', קומען חסידישע ספרים און ווייזן אים מדרגות פון צדיקים, און זיי זאגן אים: "אט דאס איז דער אמת פון דיין נשמה! אויף דעם דארפסטו ארבעטן! דאס דארף זיין דיניע שאיפות און רצונות! און דו קענסט ארבעטן דערויף און אנקומען דערצו! אודאי, ביסטו נאכנישט דארט באלד אין אנהייב, אבער דו דארפסט וויסן וואו צו צילן, ווייל טאמער וועסטו דאס נישט וויסן וועלן אלע דיניע השגות קליין ווערן! דו וועסט גארנישט פארלאנגען פון דיר! דו וועסט נישט פארשטיין בכלל וואס דאס מיינט השגות אין עבודת ה'!". און ווען א איד שטעלט טאקע צו א שאיפה צו מדרגות הצדיקים - ווערן זיינע השגות אין עבודת ה' אסאך גרעסער! דער רצון פארברייטערט זייער זיינע 'כלים'. און חוץ פון דעם וואס דער רצון זעלבסט טוט אויף גוטע זאכן - האט דאס א 'כח המושך' וואס שלעפט אים כסדר נתעלה צו ווערן העכער און העכער. דאס איז די עבודה פון חסידות וואס איז געווען אלעמאל אז מען זאל ארויסברענגען די נשמה פון א איד, און דורכדעם קען מען אים דערהייבן און אים מאכן ער זאל טאקע זיין א צדיק.

אנטלויף נישט פון דיר, ווייל ער וועט דיר איבעראל נאכלויפן

פון איין זייט איז רבי שמעון 'אפילו לפחותים', און פון צווייטן זייט איז ער גורס בלויז די 'בני עליה'. ווייל רבי שמעון זאגט פאר די גרעסטע 'פחותים': "דו ביסט א 'בן עליה'! לערן דיר נישט אפ על דרך הפשט, נאר על דרך האמת! דו באלאנגסט צו העכערס, און וועסט מוזן זיין א צדיק, נו אויב אזוי, פארוואס אנטלויפטו פון דיר אליינס? הייב שוין יעצט אָן צו לעבן ווי א בן עליה!".

השמים צו משפיע זיין פון זייער אור צו גאנץ כלל ישראל, אז א איד זאל שפירן א נשמה'דיגע דערהויבנקייט, אויף אן אופן פון 'תא חזי' - אָן דעם וואס ער זאל דארפן פארשטיין טיפע זאכן. א חלק דערפון איז אפילו געגאנגען 'בלא יודעים'; ווי דער בעלזער רב האט געזאגט: "טאמער איז דא עפעס א דייטשל וואס גיבט אן ערנסטן קרעכץ דארט אין דייטשלאנד, איז עס אויך מכה הבעל שם טוב". אבער בעיקר האט דאס געארבעט דורכן כח פון 'אמונת צדיקים', אז דער חסיד האט געוואוסט: "דער מענטש איז א גרויסער אור! איך מוז אים נישט מסביר זיין און פארשטיין, ווייל ער איז אסאך העכער פון מיינע השגות. עס איז א 'תא חזי' - איך זעה זיין אור, און נישט קיין 'תא שמע' - וואס איז זאל עס קענען און דארפן מסביר זיין! און מיט דעם וואס איך זעה אזא גרויסן אור, און איך האב אמונה און א הכרה אין דעם אור - ווער איך אויך באלאכטן פון זיין אור!". וכך הוה, דעם צדיק'ס מוחין, דעם צדיק'ס דבקות, דעם צדיק'ס קדושה און השגות - האבן זיך בדרך סגולה איבערגעגאסן צום המון עם. אפילו גאר פשוטע חסידישע אידן האבן געפילט אין געוואלדיגן טעם אין א מצוה, א ווארימקייט אין א שבת, א ברען אין א דאווענען וכדומה. און דאס איז געווען דער עיקר עבודה פונעם צדיק, מגלה צו זיין דעם סוד פון "ועמך כולם צדיקים" - אז יעדער איד איז א צדיק.

א 'מקושר לצדיקים' קען איבערשטייגן דעם תלמיד חכם מיט זיין טעם אין שבת

מען זעט אמאל חשוב'ע אינגעלייט בני תורה - וועלכע האבן נישט דעם אור פון חסידות, און דערפאר איז דער שבת ביי זיי ממש ווי א פשוטער טאג - אָן קיין דערהויבנקייט, ווייל ער ציטערט פון 'דמינות'... ער האלט זיך שטארק מיטן 'אמת', אז אויב אינמיטן די וואך ברענט ער נישט ביים דאווענען - איז א סימן, אז זיין ברען פון שבת איז נישט מער ווי א דמיון, פון צווייטן זייט, זעט מען אמאל אפילו פשוטע אידן, און אפילו עמי הארצים - וואס זיי האבן יא זוכה געווען צום אור החסידות, און זיי שיינען און לייכטן פון קדושת השבת. ווייל חסידות האט בוחר געווען צו אפאלערנען א איד 'על דרך האמת', אז ווען א איד ווערט שטארק נתעורר און נתעלה בשעת ווען ער איז אין דער מחיצה פונעם צדיק אדער אין א געוויסן עת רצון, האט חסידות געזאגט: "יעצט איז זיין אמת נתגלה געווארן! געווענליך איז ער נישט אמת'דיג, און יעצט איז ער יא אמת'דיג!". דערפאר האבן חסידים געמאכט א גרויסן עסק פון 'קדושת שבת', און א גרויס חלק פון דער עבודה איז געווען, זיך מקשר צו זיין צו

ג.

כתר עליון לו נגלה אדוננו בר יוחאי: ל"ג בעומר ווערט נשפע 'גדלות המוחין'

קטנות ברענגט דינים און מחלוקת

דער 'קטנות המוחין' וואס הערשט היינט, איז גורם 'דינים', דאס זענען די פארשידענע מחלוקות'ן וואס קומען פאר צווישן אידן, וואס גייט צו אויף אן אופן פון 'לא נהגו כבוד זה בזה' - וואס דאס איז אלעס א דירעקטע תוצאה פון 'קטנות המוחין'. ווייל ווען איינער איז 'בגדלות המוחין', ווערט ער נישט אזוי שנעל געטשעפעט פון יעדע קלייניקייט. אבער ווען א מענטש איז בקטנות, איז ער זייער סענסעטיוו, און פון יעדע חילוקי דעות, ווערט באלד א מחלוקת און א 'לא נהגו כבוד זה בזה'.

ווייניג כוחות פאר די צדיקי הדור צו משפיע זיין פון זייער דבקות און השגת אלוקות פארן המון עם. און דעריבער האבן מענטשן היינט זייער קליינע השגות אין עבודת ה'. עס זענען טאקע פארהאן אסאך תלמידי חכמים און וואוילע אידן, אבער אלעס ציהט זיך צום 'דרך הפשט' סיי אין תורה און סיי אין דער בליק אויף א איד, און זייער ווייניג מענטשן האבן דעם ברייטערן 'גדלות המוחין', אריינצוגיין אינעם עולם הסוד, וואו מען קוקט אָן א איד אנדערש און וואו מען קוקט אָן גאנץ עבודת ה' אנדערש - אלעס אויף א דערהויבענעם וועג פון 'תא חזי'.

ל"ג בעומר - המתקת הדינים בשורשם

דער אר"י הק' שרייבט (שעה"כ פסח דרוש י"ב), אז ל"ג בעומר איז א טאג פון המתקת הדינים בשורשן. אויף אסאך פלעצער רעדט ארום דער אר"י הק', אז 'קטנות המוחין' איז א בחינה פון 'דינים'. דארף מען פארשטיין אביסל וואס די מושגים מיינען פאר אונז, און וואס האט דאס שייכות מיט ל"ג בעומר.

עס הערשט א געוואלדיגע 'קטנות המוחין' אין עבודת ה'

די מכה פון אונזער דור - קען מען באצייכענען מיטן נאמען 'קטנות המוחין'. ליידיער גיבט מען

נקודות:

רבי שמעון בן יוחאי לערנט אויס, אז א מענטש זאל זיך זעלבסט אפאלערנען 'על דרך האמת', ער זאל וויסן פון זיין אייגענעם 'גדלות' - אז ער איז מסוגל צו גרויסע זאכן! און ער זאל טאקע פאדערן און פארלאנגען פון זיך 'גדלות', און איינמאל ער וועט האבן 'מוחין גדלות' אין עבודת ה' - וועט נמתק ווערן אלע 'דינים', מען וועט שוין נישט דארפן אנקומען צו טראגעדיעס רח"ל - וואס דארטן זענען די 'דינים' פונעם 'שורש', אוועקגעגאנגען פון זייער 'שורש', נאר מען וועט באקומען די 'דינים' גלייך פונעם 'שורש', וואס דער מענטש איז זיך אליינס תובע זיין מיט א זיסע תביעה

קטנות ברענגט דינים און פראסטע נסיונות

אזוי אויך, די אלע תאוות און נסיונות הדור בעניני קדושה, די אינטערנעט וכדומה - דאס זענען אלעס 'דינים', וואס דער סטרא אחרא פארלייגט זיך בעקבא דמשיחא, צו מאכן דעם מענטש ווי א בהמה און אינגאנצן אפאהקן דעם גופניות'דיגן שכל פון די נשמה'דיגע הרגש. דער סטרא אחרא ארבעט היינט מורא'דיג שטארקט אויף חומרות און גופניות, אז כאילו דער גוף איז דער עיקר. און דאס איז אלעס א תוצאה פון דער 'קטנות המוחין' פון די ערליכע אידן, וועלכע זענען פארמאכט אין אזא קליין קעסטל פון 'דרך הפשט'.

קטנות ברענגט דינים און טראגעדיעס רח"ל

אזוי אויך, איז דער 'קטנות המוחין' גורם 'דינים' כפשוטו, דאס זענען די אלע צרות רחמנא ליצלן - וואס מען הערט ליידער אזויפיל. און יעדעס מאל ווען עס געשעט א טראגעדיע רח"ל, הערט מען ווי מענטשן פרעגן: "וואס וויל דער רבנו של עולם?! וואס דארף מען מתקן זיין?!" די שאלה זעלבסט קומט פון 'קטנות המוחין', וואס דער מענטש האלט אז ער איז מער ווייניגער מסודר, און ער פארשטייט נישט וואס מען וויל פון אויב... ווייל אויב וועט ער געהאט אביסל 'גדלות המוחין' - וואלט ער בכלל נישט געפרעגט אזא שאלה! אין דער מחיצה פון א צדיק האט מען אלעמאל געזען ווי ווייט מען איז פון עבודת ה'! ווי ווייט מען איז פון שלימות! ווען א מענטש פרעגט אזא שאלה, דארף מען אים צוריק פרעגן: "דו ביסט דען אזוי ברום המעלה, אז דו קענסט שוין ממש נישט פארשטיין וואס דער רבנו של עולם וויל פון דיר האבן?! אפשר האט דער רבנו של עולם א תביעה צו דיר, פארוואס דו שפירסט נישט קיין דערהויבנקייט אין שבת?! אפשר איז פארהאן עפעס א טענה אויף דיין דאווענען - וואס מעג אויסזען שענער?! אפשר וויל מען, אז דו זאלסט ארבעטן אויף שבירת התאוות און אויף מדות טובות?!"

קוק זיך זעלבסט אָן מיט 'גדלות' - וועט דיין עבודת ה' זיין מיט 'גדלות המוחין'

רבי שמעון בן יוחאי לערנט אויס, אז א מענטש זאל זיך זעלבסט אפבערענען 'על דרך האמת', ער זאל וויסן פון זיין אייגענעם 'גדלות' - אז ער איז מסוגל צו גרויסע זאכן! און ער זאל טאקע פאדערן און פארלאנגען פון זיך 'גדלות', און איינמאל ער וועט האבן 'מוחין גדלות' אין עבודת ה' - וועט נמתק ווערן אלע 'דינים'. עס וועט נישט זיין מער קיין 'מקום נסיון' פאר די אינטערנעט און פאר די אלע פראסטע יצר הרע'ס, ווייל ווען מען איז דבוק אין העכערע זאכן - איז מען דערהויבן. און אזוי אויך, וועט מען שוין נישט דארפן אנקומען צו טראגעדיעס רח"ל - וואס דארטן זענען די 'דינים' אוועקגעגאנגען פון זייער 'שורש', און דערפאר איז עס אזוי אומבאלעמט צו פארנעמען, נאר מען וועט באקומען די 'דינים' גלייך פונעם 'שורש', דאס הייסט, דער מענטש וועט זיך אליינס טובע זיין מיט אזא זיסע תביעה: "דו ביסט אזוי גרויס! דו ביסט א בן מלך! דו מוזט זיין א צדיק!". און דעמאלט איז עס 'זיסע דינים', וואס א מענטש גלייכט עס צו הערן, וויבאלד עס שלאגט אים נישט און דערהויבט אים נישט, נאר פארקערט, עס דערהייבט אים און טראגט אים העכער און העכער.

רשב"י טיילט היינט א מתנה פון 'גדלות המוחין' לאמיר בלייבן דערמיט א גאנץ יאר

ל"ג בעומר איז א גרויסער יום טוב. עס איז א יום טוב פון 'גדלות המוחין', וואס רבי שמעון בן יוחאי שיינט אריין א גדלות אין עבודת ה', און מען דארף זיך אנכאפן דערין, און מיט דעם זיך אנגרייטן צום 'חג השבעות', וואס דעמאלט ווערט נתעורר די מדרגה פון 'פסקה זוהמת' און 'פנים אל פנים' - וואס מען קען זען דעם התגלות ה' אין יעדן חלק התורה. כל שכן אין פנימיות התורה וועלכע איז איין שטיק 'תא חזי'. דער אויבערשטער זאל העלפן, עס זאל טאקע זיין 'המתקת הדינים בשורשם' בזכות אדונינו בר יוחאי, ולארוו נסע ונלך, מיט דעם אור וועלן מיר זוכה זיין צום 'פקון ישראל מגלותא ברחמי', לקבל פני משיח צדקינו ברחמים, במהרה בימינו, אמן.

מראפשיץ מביא בספרו הק' כמה דברים מן הצדיקים אשר נסע אליהם, כמו הרה"ק הרבי רבי מיכל'ע זולאטשוב זי"ע והרה"ק הרבי מלובלין זי"ע ועוד, אבל כאשר הוא מביא דברים בשם הרה"ק מרימנוב הרי הוא מפליג מאד במעלת דבריו, וכמה פעמים הוא כותב עליו 'שכל דבריו דברי אלקים חיים'. ושאל את הרה"ק מסאטמאר, כי נראה מזה שהרה"ק מראפשיץ היה מחשיב את הרה"ק מרימנוב לרבו המובהק? ענה לו הרה"ק מסאטמאר: 'איך האב מקבל געוועהן פון מיין שווער דער פלאנטשער רב, אז ביי דעם ראפשיצער רב איז געוועהן דער עיקר רבי - דער רבי פון לובלין' (קבלתי מפי חותני - ביוניר - הרה"ק מפלאנטש זי"ע, כי אצל הרה"ק מראפשיץ היה עיקר הרבי - הרבי מלובלין).

ושמא יש לפרש במה שהרה"ק מראפשיץ מפליג כ"כ במעלת דברי תורתו של הרה"ק מרימנוב, שהוא מפני שהוא אומר יסודות גדולים וחידושים מופלאים במיוחד, כמו שיכולים לראות גם בספרו הק' 'מנחם ציון', אשר הוא יכול לומר דברים מחודשים מאד, כמעט ממש כמו מדרש חז"ל, בלי לציין להם שום מקור, ועל כך כתב הרה"ק מראפשיץ 'שכל דבריו דברי אלקים חיים', כי דבריו הם כמו תורה מסיני.

כאשר היה הרה"ק מראפשיץ מגיע לרימנוב, היו באים לפניו בני העיר שנודמו להם סכסוכים ודיני תורה ביניהם להתדיין לפניו, והיו ממתנים עם דיניהם עד לכאוב של הרה"ק מראפשיץ, מאחר שהיה ידוע לאיש חכם ונבון. והוא היה נוהג לשבת עצמה ולעשות פשרות ביניהם, וקבע את הזמן לכך בכל יום לפני התפלה, ובאותה שעה היה יושב ועוסק עם ה'בעלי בתים'. פעם אחת הלך הרבי רבי מענדל'ע בדרכו לתפילת שחרית, ובזמנים ההם היו הבתים נמוכי קומה וחלונותיהם נמוכים ופונים אל החורב, וכך היו יכולים לשמוע בחוץ את מה שמדברים בפנים, ובפרט בימי הקיץ שהחלונות פתוחים. וכך עבר הרבי רבי מענדל'ע ושמע איך הרה"ק מראפשיץ יושב עם ה'בעלי בתים' ונושה 'התבורות' ומשוה את הדינים ביניהם. נעצר הרבי רבי מענדל'ע והקשיב לשיחתו, ואח"כ פנה אל מלווי ואמר: 'עט'ס מיינט'ס ער מאכט דא התבורות? אלעס וואס דער אר"י הק' הייסט מכווין זיין פאר'ן דאווענען, רעדט ער דא מיט די בעלי בתים' (וכי חושבים אתם כי הוא עוסק כאן בכבורות? כל מה שהאר"י הק' מצוה לכון לפני התפלה, הרי הוא מדבר על כך עם ה'בעלי בתים'). והוסיף ואמר להם: 'ונגערהייט האב איך דאס אויך געקענט, היינט האב איך נישט די מוחין' (בעצמיותו גם הייתי יכול לעשות זאת, היום אין לי את אלו המוחין).

שנה אחת אחר שערך הרבי ר' מענדל'ע את הסדר בהתורמות גדולה, יצא לחוץ לטייל קצת. ובאותה שעה כבר האיר היום, והתחילו בני העיר לצאת לסדר יומם. נתקל הרבי ר' מענדל'ע בדרכו באיזה גוי שעבר שם, והתפלא מאד ופנה ושאל בתמיהה למלווהו: 'איך אונזערע צייטן איז נאך דא גוים?' (בזמנינו עדיין ישנם גוים?). כי מגודל האור הנעלה שהשיג בליל הסדר, הרגיש ממש כמו שהוא כבר בימות המשיח ובזמן התיקון השלם, והיתה פליאה בעיניו שעדיין קיימים גוים בעולם.

הרה"ק הרבי ר' מענדל'ע מרימנוב זי"ע אחר פטירת רבו הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע נסע לחפש לו רבי, ובאחת ממסעותיו הגיע אל הרה"ק בעל דגל מחנה אפרים זי"ע. בהיותו בהיכלו ראה הרבי ר' מענדל'ע את ה'דגל' שנכנס לביהמ"ד לפני התפלה, ולקח איזה ספר ועיין בו קצת, ואחר כך סגר את הספר וניגש להתפלל. מיד הלך הרבי ר' מענדל'ע והוציא אותו ספר ועיין באותו המקום שעיין בו ה'דגל'.

אחר התפלה התחיל ה'דגל' לשוחח עם הרבי ר' מענדל'ע בסיפורי מעשיות כדרך הצדיקים הקדמונים (פארציטישע צדיקים), וסיפר לו איזה מעשה שקרה עם מלך ושר, כדרכם של הצדיקים למשול משלים. אחר שסיים את המעשה, שאל את הרבי ר' מענדל'ע אם הבין את המכוון בדבריו? ענה הרבי ר' מענדל'ע: 'פארוואס זאל איך נישט פארשטיין די מעשה? די זאך וואס דער רבי האט געזעהן אין ספר, דאס איז די מעשה' (וכי למה לא אבין את המעשה? הרב שראה הרבי בספר - לפני התפלה, זה הוא המעשה). ראה ה'דגל' כי אין הרבי ר' מענדל'ע נכנע אליו, ואינו רוצה לקבל מרות ממנו. שאל אותו: 'וואס איז געזעהן ביי אייער רבי?' (וכי מה ראייתם אצל רבכם?), ענה לו הרבי ר' מענדל'ע כי כתוב בספרים על אבר אחד שאינו מזדעזע כלל במשך כל חיי האדם, מלבד בשעה הסמוכה לפטירתו, שאז הוא מזדעזע מחמת פחד המות. סיים הרבי ר' מענדל'ע: 'איך קען מעיד זיין, אז ביי מיין רבי האט זיך דער ביין געשאקלט יעדן טאג פאר'ן דאווענען מחמת פחד השם' (יכול אני להעיד, כי אצל רבי היה אבר זה מזדעזע כל יום לפני התפלה מחמת פחד ה').

הרה"ק משינאווא זי"ע אמר: 'וואס איז געווען דער רבי ר' מענדל'ע? רבנו של עולם האט גענומען דעם שם הוי"ה און אנגעטון מיט א ווייסע בעקטשע, און דאס איז דער רבי ר' מענדל'ע!' (מה היה הרבי ר' מענדל'ע? הקב"ה לקח את שם הוי"ה והלבישו עם 'בעקטשע' לבנה, וזה היה הרבי ר' מענדל'ע!).

פעם התבטא הרבי ר' מענדל'ע ואמר, כי חז"ל אמרו על הפסוק "תורה מאתי תצא" (ישעיה נא, ד) דהיינו 'תורה חדשה מאתי תצא' (ויקרא יג, ג), ומה יהיה כתוב באותה תורה, ענה ואמר ששם יהיה כתוב: 'ויצא מנחם מענדל מפרסיטיק וילך לרימנוב', על מה שעקר דירתו מפרסיטיק לרימנוב. דהיינו אשר כל המעשים והעבודות של צדיקי הדורות, יהיו חלק מן התורה חדשה, כי תגלה לעין כל אלו חלקים וחידושים בתורה נתגלו מכת מעשיהם ויחודיהם.

הרה"ק מראפשיץ זי"ע היה נוסע במשך ימי חייו לרה"ב צדיקים בדורו, ואמר פעם על עצמו שנסע לר"צ רבי'ס. אבל מתוכם היה שלושה שנה מחשיב בעיקר לרבנותו, והם הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע, הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע והרה"ק הרבי ר' מענדל'ע מרימנוב. והיה אומר: 'איך קורין לאבות אלא שלשה, היינו ג' צדיקים הללו שהם היו עיקר רבותיו.

שמעתי מאת הרה"צ מפאיע זצ"ל - שהיה בבחרותו משב"ק אצל הרה"ק מסאטמאר זי"ע בשנותיו הראשונות בארה"ב - כי פעם אחת דיבר עם הרה"ק מסאטמאר על מה שהרה"ק